

1. אימאן אטרש ת.ז. 29241353

2. עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

באמצעות עוה"ד מרואן דלאל ו/או חסן ג'בארין
ו/או סוהאד בשארה ו/או ארנה כהן ו/או עאדל
בדיר ו/או סאוסן זהר ו/או נביל דקואר ו/או נור
אלעטאונה מעדאלה – המרכז המשפטי לזכויות
המיעוט הערבי בישראל, ת"ד 510 שפרעם 20200
טלפון: 04 - 9501610 ; פקס: 04 - 9503140

העותרים

נגד

1. הפרקליט הצבאי הראשי

באמצעות פרקליטות המדינה
רחוב סלאח אל-דין 29
ירושלים

המשיבים

עתירה למתן צו על תנאי

בית המשפט הנכבד מתבקש להוציא צו על תנאי המורה למשיב לבוא ליתן טעם:

1. מדוע לא יעמיד לדין את החיילים האחראים להריגתו של המנוח מתעב אלנבארי בלילה שבין
13 – 14 באוקטובר 2003;

2. לחילופין, מדוע לא יעמיד לדין את החיילים האחראים לגרימת מותו של המנוח מתעב אל-
נבארי בלילה שבין 13 – 14 באוקטובר 2003.

מבוא

1. מתעב אל-נבארי נהרג על ידי כוח צבאי סמוך לשוב נגוהות שליד חברון בשטחים בלילה שבין 13.10.2003 – 14.10.2003. מתעב (להלן: המנוח) היה נשוי לאימאן, העותרת מס' 1, בעת מותו. למנוח ולאשתו היה ילד אחד. המשיב לא הורה מיוזמתו על פתיחת חקירה באשר לנסיבות הריגתו של המנוח, חרף ידיעת המשטרה הצבאית החוקרת (מצ"ח) מייד עם אירוע ההרג בדבר ביצועו ואודות מבצעיו. המנוח נורה מאחור, בין השאר, על ידי כמות מסיבית של אש חיה. בנוסף, נמצא שבר דחוס בעצם הקדקוד מימין, שנגרם מחבלה קהה, קרוב לוודאי ישירה, סמוך למועד המוות.
2. גילויים אלה התאפשרו רק לאחר שהעותרים יזמו הליך לפי חוק חקירת סיבות מוות – 1958 אשר במסגרתו גרמו להוצאת הגופה מהקבר סמוך מאוד למועד ההרג, ולעריכת נתיחה לאחר המוות בגופת המנוח. רק לאחר שהעותרים יזמו את ההליך לפי חוק חקירת סיבות מוות – 1958, הודיעה המדינה במסגרת אותו הליך כי התקבלה החלטה על ידי המשיב להורות למשטרה הצבאית החוקרת לחקור את הנושא.
3. כדי ללמוד עוד אודות נסיבות הריגתו של המנוח, העותרים ביקשו לקבל לידם את סיכום ממצאי התחקיר הצבאי שערך הכוח שהרג את המנוח. זאת מכוח הזכות הקנויה להם לפי סעיף 539א(ב)(5) סיפא לחוק השיפוט הצבאי - 1955. המשיב סירב. העותרים עתרו לבית המשפט הנכבד נגד סירוב זה (בג"ץ 2366/05; תלוי ועומד). רק במסגרת הליך זה הודיע המשיב, לאחר שבית המשפט הנכבד הקציב לו 30 יום לכך, על החלטתו לא להגיש כתב אישום נגד מי מהאחראים להריגת המנוח.
4. מטרת עתירה זו, אפוא, היא לתקוף את החלטתו של המשיב לא להגיש כתב אישום בגין הריגתו של המנוח. היא חושפת את הפגמים היסודיים שהובילו לאימוץ החלטה שלא כדון, בלתי סבירה באופן קיצוני על ידי המשיב.

הרקע העובדתי

העותרים

5. העותרת 1 היא אלמנתו של המנוח מתעב אל-נבארי. לגבי אטרש ולבעלה המנוח היה ילד אחד ביום מות הבעל. העותר 2 הוא ארגון זכויות אדם אשר, בין השאר, פועל למען קידום זכויות המיעוט הערבי בישראל באפיק המשפטי.

הריגת המנוח והבקשה לפי חוק חקירת סיבות מוות - 1958

6. בלילה שבין 13.10.2003 ו-14.10.2003 נהרג המנוח מתעב אל-נבארי באזור הישוב נגוהות הנמצא דרומית להר חברון. ביום 16.10.2003 הגיש אחיו של המנוח, באמצעות העותר 2, בקשה לבית משפט השלום בבאר שבע למינוי שופט חוקר ולמתן צו להוצאת גופת המנוח מהקבר כדי לערוך בה נתיחה לאחר המוות, מכוח חוק חקירת סיבות מוות, תשי"ח – 1958 (חס"מ 1027/03).

7. העותרים צירפו לבקשתם האמורה בבית משפט השלום בבאר שבע את תצהירו של האיש אשר ראה את הגופה בטרם הבאתה לקבורה. מר גמיעאן עבדאללה אל-אטרש רחף את גופת המנוח לקראת הבאתה לקבורה ביום 14.10.2003. בתצהירו הוא מצביע על הפגיעות שהוא ראה בגופת המנוח:

"על גופת המנוח מתעב אלנבארי היו מספר רב של פגיעות רציניות.

בגופתו של המנוח היו, בין השאר, פגיעות כדלקמן:

א. פגיעה גדולה ברגלו הימנית של המנוח, שגרמה לקטיעת רגלו כמעט של המנוח. העצם באותה רגל היתה שבורה ורק חלק מבשרו החזיק אותה מליפול.

ב. פגיעה גדולה בכתף ימין אשר גרמה לכריתת חלק גדול מכתפו של המנוח ושריפת חלק מהעור סביב הפציעה.

ג. פגיעה גדולה בראשו של המנוח שגרמה לפצע גדול ושריפת חלק מהעור באזור הפצע.

ד. בבטנו של המנוח היו פציעות של כשניים או שלושה כדורים.

ה. פציעה בידו הימנית של המנוח.

רצ"ב עותק מתצהירו של מר אל-אטרש מיום 15.10.2004 כנספח לעתירה שסימנו ע/1.

8. ביום 22.10.2003 הגישו העותרים לבית משפט השלום בבאר שבע בקשה דחופה במסגרת ההליך האמור למתן צו להוצאת גופת המנוח מהקבר. בית משפט השלום נענה לבקשה ונתן צו כמבוקש. ביום 26.10.2003 הוצאה גופת המנוח מהקבר והובאה לנתיחה במכון לרפואה משפטית אבו כביר. למחרת, ביום 27.10.2003 נערכה נתיחה בגופת המנוח.

רצ"ב מסמך משטרתי של תחנת עיירות מיום 14.10.2003 כנספח לעתירה שסימנו ע/2.
רצ"ב בקשת העותרים לפי חוק חקירת סיבות מוות – 1958 מיום 16.10.2003 כנספח לעתירה שסימנו ע/3.

רצ"ב בקשת העותרים למתן צו להוצאת גופת המנוח מהקבר ועריכת נתיחה מיום 22.10.2003 כנספח לעתירה שסימנו ע/4.

רצ"ב החלטת בית משפט השלום בבאר שבע מיום 22.10.2003 כנספח לעתירה שסימנו ע/5.

דו"ח נתיחת גופת המנוח

9. נתיחת גופת המנוח בוצעה, כאמור, במכון לרפואה משפטית באבו כביר. דו"ח הנתיחה (מיום 4.12.2003) של גופת המנוח קבע ממצאים של פגיעות רבות וחמורות, לרבות הקביעה כי המנוח נורה מאחור, וכי למנוח היתה פגיעה בראש שנגרמה סמוך למועד המוות או אחריו. דו"ח הנתיחה קבע, בין השאר, כי:

"סיכום ממצאים אנטומיים עיקריים:

1. פצע כניסת קליע בגב שמאל.
- א. מעבר תעלת הקליע דרך חוט השדרה, הכבד, הלב והריאה הימנית.
- ב. רסיסי קליע נמצאו בחלל הצדר והאפק.
2. פצע כניסת קליע בשוק הימנית.
- א. מעבר תעלת הקליע דרך עצמות ושרירי השוק.
- ב. רסיסי קליע מתכתיים נמצאו בין רסיסי עצמות ובתוך השרירים.
3. 5 פצעי מעבר קליע שטחיים בגף העליון הימני, בעכוז ובגב משמאל.
4. שבר דחוס בעצם המצח מימין.

...

חוות דעת

על סמך תוצאות הנתיחה בגופתה (צ"ל גופתו – מ.ד.) של מר מתעב אלנבארי בן 31...אותה ביצע ד"ר ק' זייצב, הריני מחווה דעתי כי מותו נגרם, מנזק חמור לחוט השדרה הגבי, הכבד, הלב, והריאה הימנית, בעקבות מעבר קליע דרך הגוו (פצע כניסת קליע בגב שמאל).

...

כיוון תעלת הקליע – מאחורה קדימה, משמאל לימין ומלמטה למעלה.

בנוסף, נמצאו 5 פצעי מעבר קליע שטחיים בגב העליון הימני, בעכוז ובגב משמאל.

בנוסף נמצא שבר דחוס בעצם הקדקוד מימין, שנגרם מחבלה קהה, קרוב לוודאי ישירה (מכה) סמוך למועד המוות או אחריו."

רצ"ב דו"ח נתיחת גופת המנוח מתעב אל-נבארי מיום 4.12.2003 כנספח לעתירה שסימנו ע/6.

סירוב מצ"ח לקבל פריטי המנוח מייד לאחר מותו

10. בהתכתבות שערך העותר 2 עם תחנת המשטרה חברון התברר כי צה"ל הוא שטיפל באירוע לאחר מותו של המנוח, למעט עריכת טביעת אצבעות והעברת דיווח למצ"ח על ידי המשטרה. בנוסף, הודיעה המשטרה לעותר 2, במכתב מיום 16.12.2003, כי ברשות המשטרה נמצאו פריטים השייכים למנוח, שהועברו למצ"ח, אך האחרונים סירבו לקבלם. לשיטת המשטרה: "ברשות משטרת חברון נמצאים הפריטים הבאים: מכשיר מירס, מסמכי המנוח שכוללים תעודת זיהוי, רשיון נהיגה, ומסמכי רכב. פריטים אלו הועברו למצ"ח אך מצ"ח סירבו לקבלם ועל כן נרשמו כמוצג משטרתי מספר 03/504. פריטים אלו לא הובאו לשום בדיקה." (הדגשה שלי – מ.ד.)

רצ"ב מכתב העותר 2 לתחנת המשטרה חברון מיום 30.10.2003 כנספח לעתירה שסימנו ע/7.

רצ"ב תשובת משטרת חברון מיום 6.11.2003 כנספח לעתירה שסימנו ע/8.

רצ"ב מכתב העותר 2 לתחנת המשטרה חברון מיום 16.11.2003 כנספח לעתירה שסימנו ע/9.

רצ"ב תשובת משטרת חברון מיום 17.11.2003 כנספח לעתירה שסימנו ע/10.

רצ"ב מכתב העותר 2 למשטרת חברון מיום 14.12.2003 כנספח לעתירה שסימנו ע/11.

רצ"ב תשובת משטרת חברון מיום 16.12.2003 כנספח לעתירה שסימנו ע/12.

הוראה מאוחרת על חקירה של המשטרה הצבאית החוקרת

11. העותר 2 פנה אל המשיב עוד ביום 21.10.2003 בעניין הריגתו של המנוח. למכתב זה אף צורף תצהיר רוחץ גופתו של המנוח המעיד על פגיעות רבות ומשמעותיות בגופתו של המנוח. ביום 6.11.2003 השיב המשיב 2 כי לאחר בדיקת העניין ישיב לפנייה האמורה.

רצ"ב מכתב העותר 2 מיום 21.10.2003 כנספח לעתירה זו שסימנו ע/13.

רצ"ב תשובת המשיב מיום 6.11.2003 כנספח לעתירה שסימנו ע/14.

12. ביום 14.12.2003 פנה העותר 2 אל המשיב פעם נוספת. בפנייה זו ביקש העותר 2 לדעת האם התבצע תחקיר כלשהו בקרב הצבא באשר לנסיבות הריגתו של המנוח. ביום 25.12.2003 השיב המשיב כי טרם הסתיים הברור שהוכרז עליו בתשובה הראשונה (מיום 6.11.2003).

רצ"ב פניית העותר 2 מיום 14.12.2003 כנספח לעתירה זו שסימנו ע/15.

רצ"ב תשובת המשיב 2 מיום 25.12.2003 כנספח לעתירה זו שסימנו ע/16.

13. רק לאחר שבעה חודשים וחצי מיום הריגתו של המנוח מתעב אל-נבארי, ביום 28.6.2004, הודיע הפרקליט הצבאי הראשי כי הוחלט לקיים חקירה של מצ"ח בכל האמור לנסיבות הריגתו של המנוח. זאת, לאחר שמצ"ח לא נקפה אצבע מייד עם הריגתו של המנוח, חרף פניות חוזרות ונשנות אליה בנושא. ביום 18.7.2004 החלה מצ"ח לחקור, כתשעה חודשים לאחר הריגת המנוח.

14. כמו כן, אין ספק כי רק בעקבות הנקיטה בהליך של בקשה למינוי שופט חוקר, הוצאת גופת המנוח מהקבר, ועריכת דו"ח נתיחה, הכל ביוזמת קרובי משפחתו של המנוח, הואיל הפרקליט הצבאי לנקוט בצעד המתבקש והמובן מאליו של הוראה על קיום חקירת מצ"ח בנושא. ואמנם, ההודעה על החלטתו של הפצ"ר ניתנה על ידי פרקליט מפרקליטות המדינה במסגרת ההליך בבית משפט השלום בבאר שבע למינוי שופט חוקר מכוח חוק חקירת סיבות מוות – 1958.

רצ"ב מכתב הפצ"ר מיום 28.6.2004 כנספח לעתירה שסימנו ע/17.

15. בעקבות כך, ביקשה המדינה ביום 3.8.2004 להקפיא את ההליכים בבית משפט השלום במסגרת הבקשה למינוי שופט חוקר לפי חוק חקירת סיבות מוות – 1958.

16. ראוי להדגיש, כי הרוב המכריע של הראיות באשר לנסיבות הריגתו של המנוח הושגו על ידי העותרים באמצעות הליך הבקשה למינוי שופט חוקר לפי חוק חקירת סיבות מוות – 1958. כמו כן, העותרים סיפקו למשיב את כל הראיות שהשיגו על מנת לקיים חקירה הוגנת ונאותה, חרף איחורו הרב להכריז עליה. הכרזה שהגיעה, כאמור, רק משום חרב מינויו של שופט חוקר. מדובר בראיות שכללו, בין השאר, את דו"ח נתיחת גופת המנוח וחוות דעת המעבדה לזיהוי פלילי באשר לכדורים שהוצאו מגופתו של המנוח.

רצ"ב מכתב העותר 2 אל מצ"ח דרום מיום 7.8.2004 כנספח לעתירה שסימנו ע/18.
רצ"ב מכתב העותר 2 אל מצ"ח דרום מיום 22.9.2004 כנספח לעתירה שסימנו ע/19.

סירוב למסור סיכום ממצאי תחקיר צבאי ועתירה לבג"ץ בנושא

17. כדי לנסות ולדלות מידע אודות הריגת בנם, פנתה משפחת המנוח, באמצעות העותר 2, אל הרשויות הרלבנטיות כדי לקבל את סיכום ממצאי התחקיר הצבאי שאמור היה הכוח שהרג את המנוח לערוך מייד עם תום הריגתו. מטרת המשפחה ברורה מאליה: לנסות, בכל האמצעים אשר מאפשר החוק, להגיע אל האמת באשר לנסיבות הריגת בנם על ידי הכוח הצבאי באותו לילה טראגי עבורם.

18. המשיב סירב למסור את סיכום ממצאי התחקיר הצבאי האמור בטענה כי למשפחת המנוח אין זכות לקבל את הסיכום הזה.

19. ביום 9.3.2005 הגישו העותרים עתירה לבית המשפט הנכבד בדרישה לקבל את סיכום ממצאי התחקיר הצבאי, בהתאם לזכותם הקבועה בסעיף 539א(ב)(5) לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו – 1955 (בג"ץ 2366/05). במסגרת עתירה זו לבג"ץ נערכו שני דיונים והוגשו מסמכי בי דין. רק בעקבות הדיון הראשון בעתירה שנערך ביום 21.3.2005, ולאחר שבג"ץ הקציב 30 ימים לכך, הודיע הפצ"ר בתום המועד האמור על החלטתו לא להגיש כתבי אישום בגין הריגת של המנוח. תיק זה נדחה לעיון בעקבות הדיון האחרון שנערך במסגרתו ביום 4.8.2005. העותרים הגישו מאז מועד זה שלוש בקשות למתן פסק דין בעתירה: ביום 14.11.2005, ביום 20.3.2006, וביום 9.11.2006.

רצ"ב הודעת הפצ"ר מיום 18.4.2005 כי לא יוגש כתב אישום במקרה הריגתו של המנוח כנספח לעתירה שסימנו ע/20.

20. העותרים קיוו כי הם יוכלו להגיש עתירה זו כאשר בית המשפט הנכבד כבר החליט בסוגיית זכותם לקבל את סיכום ממצאי התחקיר הצבאי. זאת, על מנת להביא בפני בית המשפט הנכבד כל בדל של מידע בנושא שהדין אפשר את גילוי.

חקירת המשטרה הצבאית החוקרת

21. בתום החקירה של מצ"ח, שאת נסיבות קיומה פירטנו לעיל, הגיעה הפרקליטות הצבאית למסקנה כי הירי הקטלני כלפי המנוח מתעב אל-נבארי היה כדוין, ועל כן אין הצדקה להגשת כתב אישום נגד מבצע הירי הקטלני.

רצ"ב חוות דעת פרקליטות צבאית צפון מיום 23.5.2005 כנספח לעתירה שסימנו ע/21.
רצ"ב חומר החקירה של מצ"ח כנספח מיוחד לעתירה זו.

22. ויודגש, המנוח מתעב אל-נבארי לא היה חמוש. כמו כן, על פי המשיבים עצמם, המנוח לא היווה איום כלשהו. הוא לא נראה כמי שמחזיק אמצעי מסוכן כלשהו, והוא לא היווה סכנה בכל דרך שהיא לכוח צבאי שהרג אותו. יתר על כן, לפי שירות הביטחון הכללי, למנוח אין עבר בטחוני כלשהו.

23. הפעולה שגרמה להריגה החלה עם הודעה של התצפיתן אנדרי שציין כי הוא רואה דמות ההולכת בוואדי. התצפיתן אנדרי זיהה דמות של איש גבוה ורזה. הוא לא זיהה שום נשק הנישא על ידי דמות זו.

ראו ע/21, עמ' 2.

24. החייל שי ומפקד הפלוגה אייל ביצעו מעקב אחרי הדמות שדווח עליה על ידי התצפיתן אנדרי. שניהם ביצעו ירי למקומות חשודים לטענתם. בהודעתו בפני מצ"ח טען החייל שי כי (עמ' 2, שורות 6-9):

"קיבלנו אישור לירי למקומות חשודים, אני קיבלתי אישור מהמ"פ שלי שהוא קיבל אישור מהסמג"ד ומהמג"ד. קודם כל ירינו למקומות שבהם אולי הוא הסתתר, סלעים ומקומות חשודים, אולי הוא יגיב."

רצ"ב הודעתו של החייל שי בפני מצ"ח מיום 5.8.2004 כנספח לעתירה זו שסימנו ע/22.

25. חוות דעת פרקליטות צבאית מציינת בעניין זה כי (עמ' 3 לחוות הדעת):

"לדעתו [של שי – מ.ד.], לפי נהלי הפתיחה באש, לא היו ספקות בגלל המצב, שברגע שמזהים דמות באזור בלילה, מותר לירות כדי להרתיע, להרוג. בוודאי קיבלו פקודה לפתוח באש על פי שיקול דעתם."

ראו ע/ 21.

26. שי ציין עוד, בהודעתו בפני מצ"ח, באופן מפורש, כי המנוח " לא היה עליו כלי נשק" (עמ' 3, שורה 22 להודעתו).

27. חייל נוסף שהיה בסמוך לשניים הוא טולי. האחרון ציין בהודעתו בפני מצ"ח מיום 29.7.2004 כי "במהלך הסריקה אחריו בוצע ירי התראתי למקומות שונים." (עמ' 3, שורה 1). עוד אמר טולי בהודעתו בפני מצ"ח כי "אני מאמין שבני המיעוטים באזור יודעים שאין להסתובב באותו מקום ואם מסתובב בשעות האלה בוודאי...זוהי תנועה חשודה מאוד." (עמ' 4, שורות 11 – 13). הוא ציין עוד כי "לא זיהיתי עליו נשק" (עמ' 2, שורה 24).

רצ"ב הודעתו של החייל טולי מיום 29.7.2004 כנספח לעתירה זו שסימנו ע/ 23.

28. עוד מציין טולי כי הכוח הונחה לעניין נוהל מעצר חשוד באופן שיש לירות למרכז מסה, כשלב אחרון, לאחר ירי לעבר הרגליים. ראו להלן את הערותיו של אלוף פיקוד מרכז לעניין זה, והשוו עם עמוד 3, שורות 9-14 להודעת טולי בפני מצ"ח (ע/ 23).

29. מפקד הפלוגה אייל ציין בהודעתו בפני מצ"ח מיום 25.7.2004 לגבי המנוח אם נשא נשק או לא כי "לא זיהיתי נשק" (עמ' 4, שורה 4). עוד הוסיף אייל כי התצפיתן לא דיווח לו כי המנוח נשא נשק כלשהו (עמ' 5, שורות 9 – 10). לפי אייל בהודעתו האמורה "מהשב"כ הבנו שאין לו רקע בטחוני" (עמ' 4, שורה 20). כמו כן, ציין אייל את הדברים הבאים (עמ' 2, שורות 12 – 13):

"חשוב לציין שזהו היישוב היהודי היחיד באזור מכביש קץ גת חברון וגם אשכולות, כלומר לא מסתובבים ערבים ליד היישוב הזה סתם."

רצ"ב הודעת אייל בפני מצ"ח מיום 25.7.2004 כנספח לעתירה שסימנו ע/ 24.

30. לא ברור כיצד הניח אייל שמדובר באדם ערבי, אף על פי שהוא מניח כהנחת יסוד וכנקודת מוצא כי אנשים ערבים אינם מסתובבים באותו אזור שבו נהרג המנוח על ידי הכוח תחת פיקודו של אייל. יתר על כן, מצ"ח אינה שואלת את אייל כיצד ומדוע הניח כי אותו אדם שלא

זוהה על ידי אייל הוא ערבי. הנחתו של אייל בדבר זהותו של המנוח חושפת את המניע האמיתי מאחורי הריגתו של המנוח. לא מצ"ח ולא המשיב מייחסים חשיבות כלשהי לאמירות הבוטות החושפות צורת חשיבה לקויה, בלתי חוקית, ומסוכנת.

31. לפי טענת שי, שהתקבלה על ידי חוות דעת הפרקליטות הצבאית, הוא ראה דמות מאחורי סלע, במרחק של חמשה מטרים, ואף ראה את "הלבן בעיניים" של אותה דמות. כתוצאה ממצב זה הוא ירה לעבר אותה דמות. שי אומר בהודעתו בעניין זה כי (עמ' 2, שורות 15 – 18):
"ובמהלך ההליכה זיהיתי מרחק של 5 מטרים ממני מאחורי סלע דמות מסתכלת עלי ואת הלבן של העיניים. הנשק שלי היה במותניים שלי מצד ימין...שחררתי 3 כדורים לעבר המטרה ונשכבתי."

ראו ע/ 22.

32. בעקבות הירי של שי לעבר המנוח ממרחק קצר, ביצעו הן אייל והן טולי ירי לאותו מקום. אייל אף זרק רימון רסס בנוסף.

ראו ע/ 23, עמ' 2, שורות 6-7 ו-12-13.

33. הגרסה של שי באשר לירי כלפי המנוח, שהתקבלה על ידי מצ"ח, אינה מתיישבת עם ואף סותרת באופן מפורש את העובדות והראיות שבפני מצ"ח. שכן, לפי שי הוא ראה את הלבן בעיניים ומייד ירה לעבר המנוח. יחד עם זאת, לפי דו"ח נתיחת גופתו של המנוח הפגיעות בו היו מאחור. נדגיש שוב את האמור בדו"ח נתיחת גופת המנוח של המכון לרפואה משפטית באבו כביר, הקובע במפורש כי הירי הקטלני פגע במנוח מאחור:

"חוות דעת"

על סמך תוצאות הנתיחה בגופתה (צ"ל גופתו – מ.ד.) של מר מתעב אלנבארי בן 31, הרני מחווה דעתי כי מותו נגרם, מנזק חמור לחוט השדרה הגבי, הכבד, הלב, והריאה הימנית, בעקבות מעבר קליע דרך הגו (פצע כניסת קליע בגב שמאל).

...

כיוון תעלת הקליע – מאחורה קדימה, משמאל לימין ומלמטה למעלה.

בנוסף, נמצאו 5 פצעי מעבר קליע שטחיים בגב העליון הימני, בעכוז ובגב משמאל.

בנוסף נמצא שבר דחוס בעצם הקדקוד מימין, שנגרם מחבלה קהה, קרוב לוודאי ישירה (מכה) סמוך למועד המוות או אחריו."

ראו ע/ 6.

34. חוות הדעת של הפרקליטות הצבאית אינה מצליחה להסביר את הסתירה המפורשת בין ירי לעבר המנוח לאחר שהלבן של עיני האחרון נראו ליורה שי. לשיטת המשיבים:\n".יתכן כי המנוח נפגע ממספר מטחי ירי, שביניהם נפל הוא ונפגע במצחו, וכך יתכן גם כי זוהו פגיעות קליעים הן מקדימה בגפו הימני של המנוח והן מאחורה בגבו, וזאת לאור המרחק הקרוב של ההיתקלות והעובדה שהמנוח הסתתר ולכן ייתכן שהיה שפוף."

ראו ע/ 21, עמ' 9.

35. הסברים אלה של המשיבים תמוהים, וכאמור סותרים מניה וביה את הממצאים והראיות שבפניהם. אם אדם שפוף, ונמצא מאחורי סלע כביכול, הכיצד ניתן לפגוע בו את כל הפגיעות המצוינות לעיל מאחור, לרבות הפגיעות הקטלניות, שגם הן היו מאחור. יתר על כן, הכיצד ניתן לקבל את ההנחה כי המנוח היה שפוף, ובכל זאת הספיק ליפול בצורה כה חדה, הוא ומצחו, כלפי הקרקע, כדי ליצור את "השבר הדחוס במצח"?

36. ההסבר העולה מהממצאים והראיות הוא שהמנוח נורה מאחור באמצעות ירי מסיבי. ירי אשר גרם לו ליפול בצורה חזקה וחדה כלפי הקרקע, וליצור את השבר הדחוס במצח. כל הסבר אחר יש בו לסתור את הממצאים העובדתיים והראיות שהיו בפני המשיבים, או, למצער, להתעלם מהם באופן בוטה. כך או כך המסקנה העולה מניתוח המשיבים בהכרח אינה עולה בקנה אחד עם ניתוח משפטי שיש ביכולתו לעבור את משוכת הביקורת המשפטית של בית המשפט הנכבד.

37. זאת ועוד, לפי המשיבים קיימת אשמה אצל המנוח אשר הצדיקה את השימוש בכוח קטלני כלפיו. לפי המשיבים משלא הזדהה המנוח אחרי ירי רנדומאלי וירי של פצצות תאורה, אין לו אלא להלין על ראשו, שכן כל שעשה הכוח אשר גרם למותו של המנוח היה ביצוע נוהל צבאי, שניתן היה למנוע אותו, כאמור, אם המנוח היה מזדהה כלפי הכוח. בלשון המשיבים:

"חיילי הכוח אף הפעילו פצצות תאורה וגורמי תאורה אחרים וביצעו ירי התראתי, אולם כל אלו לא הביאו את המנוח להסגיר את עצמו ולהזדהות כאדם חף מפשע שנקלע למקום. משכך, הזיהוי של סמ"ר שי של אותה דמות המביטה בו ללא תנועה מאחורי סלע, לא

מנותק הוא מהפעולות הראשוניות אשר בוצעו על ידי הכוח ואשר כל מטרתו, כפי שקובע נוהל מעצר חשוד, הוא להביא לכך שהאדם החשוד יפעל במעשה אקטיבי למניעת השלב הבא בנוהל. (ההדגשה שלי – מ.ד.)

ראו ע' /21, עמ' 9.

38. הנה כי כן, גם אליבא דמשיבים עצמם, המנוח לא היווה סכנה כלשהי, בטח לא סכנה ממשית ומיידית לחיים, אשר יכולה היתה להצדיק מבחינה משפטית את הירי כלפיו. המשיבים מצדיקים את הריגתו של המנוח בכך שהוא לא עשה מעשה אקטיבי המצביע על נוכחות במקום. גישה זו של המשיבים היא מסוכנת ביותר, וממילא אינה מתיישבת עם הדין המחייב את הכוח הצבאי בעת שימוש בכוח, לא כל שכן שימוש בכוח קטלני.

39. המשיבים מטילים את יהבם על נוהל צבאי שכביכול הכוח הצבאי ביצע, כדי להצדיק את הריגתו של המנוח. זאת, כאשר לא אחר מאשר אלוף פיקוד מרכז סותר את תקפותו של הנוהל הצבאי האמור, ואף מבקר בחריפות את אופן ביצוע הירי של הכוח הצבאי, לרבות ה"ירי התראתי". אלוף פיקוד המרכז קובע לעניין "הירי ההתראתי למקומות חשודים", כי אין נוהל בצבא המתיר ירי כאמור:

"עולה מחומר החקירה כי הכוח ביצע "ירי התראתי" או "לעבר
"מקומות חשודים" בואדי. עניין זה, כפי שהוער כבר בעבר, אינו
מעוגן בכללי הפתיחה באש, אשר מתירים ירי על מנת להרתיע, רק
במקרה של פתיחת אש על כוחותינו ממקור בלתי מזוהה (כללי
"לילך כחול", סעי' 5).

ראו ע' /21, עמ' 9.

40. לעומת דברים בהירים וברורים אלה של אלוף פיקוד מרכז, קיימת שתיקה רועמת ובלתי חוקית של המשיבים. ראשית, המשיבים אינם טורחים לחקור את הירי הבלתי חוקי של הכוח הצבאי, וממילא אין הם נוקטים בהליכים כלשהם נגד אותו כוח. ויודגש, אין ולא יכולה להיות מחלוקת בדבר קיומו של ירי בלתי חוקי שהוא ירי רנדומאלי ומסוכן ביותר, שלא אחר מאשר אלוף פיקוד מרכז קבע את אי חוקיותו והעדרו מנוהלי הצבא.

41. שנית, המשיבים משתמשים בהתנהלות הבלתי חוקית של הכוח הצבאי, "ירי התראתי למקומות חשודים", כדי לומר שירי זה היווה אזהרה למנוח. עוד ממשיכים המשיבים וקובעים כי משלא נענה המנוח לירי זה, הוא חייב לשאת בתוצאות שתיקתו וחוסר המעש

שלו, תוצאות שהן הכבדות מכל, והבלתי ניתנות לנשיאה: חייו. גם כאן ניתוחם של המשיבים לא רק לוקה בחוסר סבירות קיצוני, אלא הוא בלתי חוקי באופן בוטה ומפורש.

42. אלוף פיקוד מרכז ממשיך ומציין באופן המפורש ביותר לעניין שימוש בירי ושימוש בירי קטלני על ידי כוח צבאי כי:

"מעדות אחת שנגבתה במהלך החקירה (עדותו של רס"ל (מיל') טולי) עולה לכאורה כי תודרך כי השלב האחרון בנוהל מעצר חשוד, לאחר ירי לעבר הרגליים, הוא ירי למרכז מסה. אין צורך לומר שהדברים אינם נכונים וכי נדרש להבחין בין שני מצבים – במצב של חשוד בביצוע פשע מסוכן, שאינו יוצר סכנת חיים מיידית לכוח, אין לנקוט לשם עצירתו באמצעים העולים על ירי לעבר הרגליים. רק במצב סכנת חיים מיידית, לרבות מצב בו אדם שמלכתחילה היה חשוד בלבד מתקדם לעבר הכוח ועושה פעולות גלויות לשם תקיפתו, ניתן לירות על מנת לפגוע. ראוי לחדד את הדברים לכוחות הפועלים באזור."

ראו ע' /21, עמ' 9.

43. יוצא, אפוא, כי אליבא דאלוף פיקוד מרכז אם מדובר אך ורק בחשד לביצוע פשע מסוכן, ללא קיומה של סכנה מיידת וממשית לחיים, ניתן לירות אך ורק לעבר הרגליים. ואילו אם מתקיימת סכנה מיידת וממשית לחיים ניתן לירות לעבר למרכז מסה.

44. יצוין, כי ניתוח זה אינו תואם במדויק את הדין בכל האמור לשימוש הרשות בכוח קטלני (ראו להלן). יחד עם זאת, אך ברור הוא כי המנוח לא זו בלבד שלא היווה סכנה ממשית ומיידית לכוח שירה בו בניגוד לחוק ובניגוד לנוהלי הצבא, אלא הוא אף לא היווה חשוד בביצוע פשע מסוכן. כלומר, מהעמדה הברורה של אלוף פיקוד המרכז לגבי השימוש בירי ואף בכוח קטלני של כוח צבאי בשטחים, אין ספק ולא יכולה להיות מחלוקת כי הריגתו של המנוח היתה בניגוד לדין. המשיבים מתעלמים מעמדתו של אלוף פיקוד המרכז המובאת בסוף חוות הדעת שלהם. זוהי כמובן התעלמות מאי חוקיות ברורה שאינה אלא אי חוקיות והפרה בוטה של הדין בפני עצמה.

הטיעון המשפטי

45. העותרים יטענו כי לא התקיימה סכנה ממשית ומיידית אשר הצדיקה את הריגתו של המנוח מתעב אל-נבארי על ידי הכוח הצבאי; כי הירי שבוצע כלפי המנוח על ידי הכוח הצבאי היה בהכרח בלתי פרופורציונאלי גם בהנחה, שאינה מתקיימת, כי הכוח הצבאי עמד בפני סכנה כלשהי; וכי הכוח הצבאי חרג לא רק מהוראות הדין המחייבות אותו, אלא אף מנוהלי הצבא שהיו תקפים בעת פעילותו הקטלנית. לאור כל טיעונים אלה, יוסיפו ויטענו העותרים כי החלטת המשיבים לא להגיש כתבי אישום נגד האחראים על הריגתו של המנוח מתעב אל-נבארי היא בלתי סבירה באופן קיצוני, גורמת לעיוות קיצוני, וממילא בלתי חוקית ובטלה היא.

שימוש בכוח קטלני בניגוד לדין

46. העותרים יטענו כי הכוח הצבאי שהרג את המנוח עשה שימוש בכוח קטלני בניגוד לדין דבר המחייב את העמדת האחראים לכך לדין פלילי. המנוח לא היווה שום סכנה לכוח הצבאי, וממילא הוא לא היווה שום סכנה ממשית ומיידית לאותו כוח. **ראשית**, המנוח נהרג כתוצאה מירי בגבו; **שנית**, המנוח לא היה חמוש, וגם לא נטען על ידי מי מהחיילים שהיו מעורבים בהריגתו כי הוא נראה חמוש. **שלישית**, למנוח לא היה עבר בטחוני כלשהו, כפי שציין השב"כ. לפיכך, פעולת הכוח הצבאי הקטלנית אינה חוסה בצל ההגנות במשפט הפלילי כגון הגנה עצמית (סעיף 34 לחוק העונשין – 1977. להלן: החוק); צורך (סעיף 34 לחוק); כורח (סעיף 34(ב); או צידוק (סעיף 34(ג) לחוק).

47. יתרה מכך, הואיל ומדובר בכוח צבאי שתפקידו לבצע חיפוש, גם בשעות הלילה, יוצא שלא ניתן לטעון לקיומה של סכנה שהצדיקה שימוש בכוח קטלני רק משום פעולת החיפוש הלילית. סעיף 34 לחוק מבהיר זאת היטב, ומייתר את תחולת הגנות הצורך והכורח כאשר עצם התפקיד כרוך בהימצאות בסכנה מסוימת. סעיף 34 טו לחוק קובע במפורש כי:
"הוראות סעיפים 34 ו-34(ב) לא יחולו כאשר היתה מוטלת על האדם חובה על-פי דין או מכוח תפקידו לעמוד בסכנה או באיום."

48. זאת ועוד, העותרים יטענו כי גם אם התקיימה סכנה כלשהי אשר הצדיקה שימוש באמצעים קשים נגד המנוח, דבר אשר, כאמור, לא התקיים כלל וכלל, הרי שהאמצעים שהכוח הצבאי עשה בהם שימוש היו בלתי סבירים באופן הקיצוני ביותר. כלומר, חוסר הסבירות הקיצוני של שימוש באמצעים קטלניים על ידי הכוח הצבאי מייתר באופן חד משמעי ומפורש את תחולת הגנות העצמית, הצורך, והכורח. סעיף 34 טז לחוק העונשין קובע את אי תחולת ההגנות האלה כאשר האמצעים למימוש הינו בלתי סביר:
"הוראות סעיפים 34, 34 ו-34(ב) לא יחולו כאשר המעשה לא היה סביר בנסיבות הענין לשם מניעת הפגיעה."

49. סעיפים אלה בחוק העונשין עיגנו את הכללים שנקבעו על ידי בית המשפט העליון בעניין **אנקונינה**. באותו מקרה דובר במנוח תושב רצועת עזה שנהרג על ידי חייל צה"ל ששמר במחסום. באותו עניין אף קבע בית המשפט הנכבד כי:

"על החייל, הנקלע למצב בו הוא נדרש להפעיל שיקול-דעתו, לערוך מאזן של הנסיבות המחשידות; תנאי הלחץ אין בהם כדי להכשיר שיקולים נמהרים ובלתי מבוססים, שסופם אובדן חיי אדם."

ראו ע"פ 88 / 486 סמ"ר דוד אנקונינה נ' התובע הצבאי הראשי פ"ד מד (2) 353, 364.

50. העותרים יטענו עוד כי הכוח הצבאי שירה במנוח לא זו בלבד שהפר את הדין המחייב אותו בבואו לעשות שימוש בכוח קטלני, אלא הוא אף הפר את נוהלי הצבא הרלבנטיים לעניין. מדובר בשתי הפרות בוטות שצויינו אף על ידי אלוף פיקוד המרכז. הפרה ראשונה היא הירי רנדומאלי "למקומות חשודים" למען "התראה". ירי זה נטול עיגון כלשהו בנוהלי הצבא, והוא בלתי חוקי בפני עצמו וגם מפאת העדרותו מנוהלי הצבא. הפרה שניה היא ביצוע ירי קטלני לא רק בניגוד לחוק, אלא בניגוד לנוהל הצבא לעניין ביצוע מעצר. המנוח לא היה חשוד בביצוע פשע כלשהו (גם אז ניתן לירות רק לעבר רגליו על פי הנוהל הצבאי), לא התקדם כדי לתקוף את הכוח הצבאי (לשיטת המשיבים עצמם הוא הביט בסמ"ר שי מאחורי סלע "**ללא תנועה**"), ובטח לא היווה סכנה ממשית ומיידית לסמ"ר שי ו/או למי מהכוח הצבאי שביצע את הירי כלפיו.

51. העותרים יטענו, אפוא, כי התקיימו היסודות הנפשי והעובדתי לביצועה של עבירת הריגה לפי סעיף 299 לחוק העונשין, כהגדרת יסודות אלה בסעיפים 20 ו-18 לחוק העונשין. לחילופין, יטענו העותרים כי התקיימו היסודות הנפשי והעובדתי לביצועה של עבירת גרימת מוות ברשלנות לפי סעיף 304 לחוק העונשין, כהגדרת יסודות אלה בסעיפים 21 ו-18.

ראו:

ע"פ 9723/03 מדינת ישראל נ' שי בלור פ"ד נט (2) 408, 416.

ע"פ 4351/00 מדינת ישראל נ' ג'מאל אבו אל-הווא פ"ד נה (3) 327.

ע"פ 7832/00 בוריס יעקובוב נ' מדינת ישראל פ"ד נו (2) 534, 544.

אי הגשת כתב אישום: החלטה בלתי חוקית

52. העותרים יטענו כי החלטת המשיב לא להגיש כתב אישום נגד מי מהאחראים להריגתו של המנוח הינה החלטה שלא כדין, וממילא היא בטלה מעיקרא.

53. בעניין **נסיים אישה** קבע בית המשפט הנכבד כי החלטות הפרקליטות הצבאית, כמוהן כמו החלטות היועץ המשפטי לממשלה, כפופות הן לביקורת שיפוטית. בית המשפט הנכבד קבע הוא יתערב בהחלטות הפרקליטות הצבאית אם אלה התקבלו לפי אחד התנאים שלהלן: שלא ביושר או שלא בתום-לב; ממניעים נפסדים ולא טהורים; בסתירה ברורה לאינטרס הציבור; בחוסר סבירות קיצוני או מהותי; החלטה שהיא בלתי סבירה בעליל; החלטה שנתקבלה בעיוות מהותי; החלטה הנגועה במשגה היורד לשורשו של עניין.

ראו:

בג"ץ 94 / 4550 ניסים אישה נ' היועץ המשפטי לממשלה פ"ד מט (5) 859, 870 – 872.
בג"ץ 94 / 6009 יוכי ורן שפרן נ' התובע הצבאי הראשי, אל"מ דן בארי פ"ד מח (5) 573.

54. העותרים יטענו כי החלטת המשיב לא להגיש כתב אישום נגד מי מהאחראים להריגתו של המנוח לוקה בכל אחד מהפגמים שפורטו על ידי השופט חשין בעניין **אישה**, ובכולם ביחד גם כן. תוצאת ליקויים אלה היא אחת ואין בילתה: בטלות החלטת המשיב לא להגיש כתב אישום בגין הריגתו של המנוח, והחובה המיידית הנובעת מבטלות זו כן להגיש כתב אישום כאמור.

55. ויודגש, הפרקליטות הצבאית לא הורתה על חקירה מיידית של מקרה הריגתו של המנוח, על אף שידעה, מייד עם הריגתו כי: 1. מדובר באזרח מדינת ישראל; 2. שאין לו עבר או מעורבות ביטחונית כלשהי; 3. לא היה חמוש כלל; 4. הירי הקטלני במנוח היה מאחור.

56. הפרקליטות הצבאית הורתה לחקור את המקרה רק לאחר שהעותרים יזמו הליך לפי חוק חקירת סיבות מוות – 1958 בבית משפט השלום בבאר שבע. במסגרת הליך זה העותרים אף הצליחו לחייב את הרשויות להוציא את גופת המנוח מהקבר, ולערוך בה נתיחה לאחר המוות.

57. העדר יוזמה מהמשיב להורות על חקירת מקרה של הריגת אזרח בלתי חמוש שלא היווה סכנה כלשהי מוכיחה באופן נחרץ את המסגרת הנורמטיבית הפסולה, הפגומה, והמעוותת שמכוונת את שיקול דעתו של המשיב. אכן, לעותרים אין ספק כי אילו היה מדובר באזרח יהודי, שנהרג בנסיבות דומות, המשיב היה מורה מייד על ביצוע חקירה מיידית ואף היה מגיע בסופה למסקנה המתבקשת בדבר החובה להגיש כתב אישום נגד האחראי ו/או האחראים לביצוע ההריגה.

58. זאת ועוד, מערכת שיקוליו הפסולים והמעוותים באופן קיצוני של המשיב אינה מסתכמת בהפליה המזדקרת מהתנהלותו לכל אורך המקרה דנו, אלא גם מבחירתו להתעלם מנתונים בסיסיים וראיות חד משמעיות אשר יש בהן כדי לחייב הגשת כתב אישום נג מי מהאחראים להריגת המנוח.

59. כך, למשל, המשיב אינו מייחס משקל כלשהו לעבודה הבסיסית, המתועדת בדו"ח נתיחת הגופה, כי הירי הקטלני כלפי המנוח בוצע מאחור. המשיב בחר לאמץ סיפור מאולץ, בלתי סביר באופן קיצוני, העומד בסתירה מוחלטת לנתונים ולמציאות האובייקטיבית, וזאת כדי להוביל את עצמו באוזן לעבר החלטתו התמוהה בדבר אי הגשת כתב אישום.

60. בדומה לכך, המשיב לא הצליח להצביע על שום סכנה מיידת ומוחשית מצד המנוח אשר יש בה כדי להצדיק את הירי הקטלני. המנוח לא היה תמוש. הוא נורה, כאמור, מאחור. לשיטת סמ"ר שי שירה בו, המנוח היה מאחורי סלע ללא תנועה. הירי הקטלני בוצע, אפוא, בניגוד לדין בצורה בוטה העולה בבירור ובמפורש מכל הראיות שהיו בפני המשיב.

61. ואם לא די בכך, באה ההתעלמות המוחלטת של המשיב מעמדתו של אלוף פיקוד מרכז, הן לעניין ירי בלתי חוקי של הכוח שהיה אחראי להריגתו של המנוח, והן לעניין ביצוע הירי הקטלני כחלק מנוהל צבאי לכאורה. אלוף פיקוד מרכז קבע במפורש כי לא קיים נוהל בצבא המתיר את הירי הנטען. דבריו של אלוף הפיקוד, המופיעים בסוף חוות הדעת של הפרקליטות הצבאית, אינם זוכים להערה כלשהי, התייחסות, או ניתוח כלשהו מצדה. חמור מכך, המשיב נזקק לירי בלתי חוקי של הכוח הצבאי ("כלפי מקומות חשודים למען התראה"), אשר גם אליבא דאלוף פיקוד מרכז ירי כאמור אינו מותר, כדי להאשים את הקורבן, הוא המנוח, בחוסר מעש. חוסר מעש שהצדיק ונתן לגיטימציה לפעולה הקטלנית והבלתי חוקית של הכוח הצבאי. ממה נפשך: אם חוסר המעש של המנוח הוא שיצר את ההצדקה להריגתו, כיצד אותו חוסר מעש יכול להוות התנאי המשפטי של קיום סכנה ממשית ומיידית אשר רק הוא מצדיק את ההריגה על פי דין?

62. יוצא, שהמשיב יוצר, על ידי החלטתו הבלתי חוקית לא להגיש כתב אישום, קטגוריה חדשה של ירי והרג "מוצדקים", המנוגדת הן למשפט והן לנוהלי הצבא הקיימים. קטגוריה חדשה זו מאפשרת לכוח צבאי לא רק לירות (בניגוד לחוק) אלא גם להרוג (בניגוד לחוק), עם חסינות מלאה, שערורייתית, ובלתי חוקית מצד לא אחר מאשר מי שמחויב על פי הדין לאכוף את החוק כלפי אנשי הצבא.

63. עוד יוער, למעלה מהנדרש, כי לא רק שלא ננקטו הליכים פליליים נגד מי מהאחראים להריגת המנוח, אלא אף לא ננקט כלפיהם שום הליך מינהלי פנים צבאי. ללמדך, פעם נוספת, אודות המשקל שנותן המשיב לחייו של אזרח ערבי שנהרג על ידי כוח צבאי.

64. לפיכך, אין מנוס מלהסיק כי החלטתו של המשיב נגועה, בין השאר, בחוסר סבירות קיצונית, עיוות מהותי, העומדת בסתירה מוחלטת לאינטרס הציבורי, ואשר סבירותה נשללת ממנה בעליל.

סיכום

65. המנוח נורה מאחור. הוא לא היווה שום סכנה לכוח הצבאי שירה לעברו והרגו. הוא לא נשא נשק והינו נטול עבר בטחוני כלשהו. כמות האש שפגעה במנוח מאחור היתה מסיבית. בנוסף, קיימת פגיעה קשה בראשו.

66. רשויות החקירה והתביעה בצבא, המיוצגות על ידי המשיב, לא עשו דבר מיוזמתן כדי לחקור את נסיבות הריגתו של המנוח. רשויות אלה, למעשה, אולצו לפתוח בחקירה. אכן, לאור התנהלות המשיב לכל אורך המקרה דנן, העותרים אינם מופתעים כלל מעמדתו הנוגדת את הראיות המוצקות והחד משמעיות שבפניו כי אין מקום להגשת כתב אישום. המשיב עומד לימין הכוח הצבאי ההורג, אף כאשר כוח זה זוכה לביקורת נוקבת מצד לא אחר מאשר אלון פיקוד המרכז משום התנהלות לא לפי נהלי הצבא.

67. המשיב לא זו בלבד שהואיל להורות לחקור את נסיבות הריגתו של המנוח רק בעקבות לחץ האמצעים המשפטיים שנקטו בהם העותרים, אלא הוא עדיין עומד בסירובו למסור למשפחת המנוח את סיכום ממצאי התחקיר הצבאי שערך הכוח היורה. מדובר בסיכום שזכותה של משפחת המנוח לקבלו, ואשר יתרונו בסמיכות עריכתו למועד הריגת המנוח.

68. מקרה הריגת המנוח, כמו מקרים רבים אחרים בשנים האחרונות, משקפים את המדיניות והעקרונות המכוונים את החלטותיו והתנהגותו של המשיב. מדובר במערכת נורמטיבית של המשיב אשר מייצרת החלטות המזלזלות באופן בוטה בזכות לחיים ובזכות לכבוד הן של נהרגים ערבים על ידי כוח צבאי, והן בזכות לכבוד של משפחות קורבנות אלה. מטרת עתירה זו היא לפסול את החלטת המשיב במקרה דנן, ולכרסם במערכת הנורמטיבית הפסולה המובילה את המשיב בעקביות לעבר מחוזות של אי חוקיות.

על יסוד כל האמור לעיל, בית המשפט הנכבד מתבקש ליתן את הסעדים המבוקשים בתחילת העתירה.
כמו כן, בית המשפט הנכבד מתבקש לחייב את המשיבים בהוצאות משפט כדין.

מרואן דלאל, עו"ד
ב"כ העותרים

היום 25.12.06